

Uttalelse vedtatt på Trøndelag SVs representantskapsmøte 19.10.2025.

## Kvinnene i jordbruket trenger også avlastning

I diskusjonen om fordeling av permisjonstid og hvor lenge mor bør være hjemme med barna, er det en gruppe mødre som er glemt - kvinnene i jordbruket. På grunn av lav lønnsomhet i næringa og mangelfulle velferdsordninger velger kvinner i jordbruket bort barn, både barn som er unnfanget og barn som ikke er unnfanget. Av dem som velger å få barn må mange gå i fjøset rett etter at de har født, dersom de ikke har råd til avløser eller familie i nærheten som kan jobbe gratis.

Iben og Marthe er blant dem som har begynt å jobbe etter to og tre uker. Iben uttalte til *Nationen* 6. oktober at samordningsregelen svekker likestillingen i norsk landbruk, og Marthe at det er uaktuelt å få et barn til som bonde. Bondelagene krevde fjerning av samordningsregelen i fjorårets jordbruksforhandlinger, men staten sa nei.

SV vil forbedre velferdsordningene i jordbruket. Trøndelag SV mener at en av de viktigste endringene er å fjerne samordningsregelen i behandlingen av tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel. Tilskuddet skal dekke faktiske utgifter til avløsning (vikar) ved egen eller barns sykdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertakelse, og ved dødsfall, og er avgrenset ut fra hvor mange dyr man har.

Samordningsregelen sier at inntekt du får utenfor gårdsdrifta - inkludert sykepenger - og svangerskapspenger fra andre jobber, skal trekkes fra i beregninga. Resultatet er at mange ikke har råd til vikar når de nettopp har født eller de selv eller ungene er syke. De må gå i fjøset, noe som fort kan forverre både menneskers og dyrs helse, og forlenge sykdomsperioden.

Om vi legger til grunn at gårdbrukeren trenger alle sine inntekter, både ved sykdom, og fødsel, kan vi fjerne samordningsprinsippet, og dekke utgifter til avløser kun begrenset av dyretall. Dette vil gi en betydelig forenkling av saksbehandlingen, fordi byråkratiet i dag bruker mesteparten av tida på å finne ut hvor mye som skal trekkes fra. Kanskje har vedkommende fått godtgjøring i et verv utbetalt i januar, hvor en andel skal trekkes fra i august, eller hun kunne ha fått en utbetaling hun ikke har fått søkt om i tide - den skal også trekkes fra. Dette er bortkastede ressurser. Kommunens ressurser bør i stedet gå til å bistå den som er i en sårbar situasjon.

Det er mange som fortsatt ikke vil ha penger til å betale avløser hvis de må legge ut et helt år før de får utbetalt tilskuddet, noe som ikke er uvanlig i dag. Vi må derfor sørge for at tilskuddet utbetales slik at gårdbrukeren slipper å legge ut i lang tid, gjerne direkte til avløseren.

Vi må sikre at unge kvinner slipper å velge mellom å ta over familiegården og å stifte familie. Hun bør også slippe å velge mellom en baby som gråter i vogga eller dyr som roper i fjøset. Kvinnene i jordbruket trenger selvfølgelig også avlastning.

Innsender: Anne Kolstad